

Nota van Werkwijze

Versie 17 december 2025

In het Reglement van Orde van de Rekenkamer van de gemeente Katwijk is bepaald dat de rekenkamer haar werkwijze vastlegt in een Nota van Werkwijze (hierna te noemen: NvW). De NvW omvat tevens richtlijnen die zij hanteert bij de inrichting en uitvoering van onderzoek. Deze richtlijnen hebben een protocollaire status. Wanneer daar aanleiding toe is wordt de NvW aangepast.

De NvW bestaat uit de volgende onderdelen:

1. De doelstelling van de rekenkamer.
2. Het onderzoeksprogramma.
3. De criteria om te komen tot een selectie van onderzoeksonderwerpen
4. Onderzoeksprotocol.

De rekenkamer van de gemeente Katwijk

De gemeenteraad van Katwijk heeft een rekenkamer ingesteld, die tot doel heeft om de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur te onderzoeken. Deze ruime begripsbepaling betekent dat alle beleidsvelden waarop de gemeente taken verricht onderwerp kunnen zijn van onderzoek door de rekenkamer. Het gaat niet alleen om onderzoek naar gevoerd beleid en bestuur, sinds 2024 valt ook beleidsvoorbereiding hieronder.

Hoewel de eerste vermeldingen van rekenkamers in Nederland dateren uit de 14^e en 15^e eeuw, is het fenomeen rekenkamer bij gemeenten nieuw te noemen. De eerste gemeentelijke rekenkamer in Nederland werd pas in 1996 ingesteld. Vanaf 1 januari 2006 is met de invoering van het dualisme het instellen van een rekenkamerfunctie of rekenkamer door gemeenten in de Gemeentewet verplicht gesteld.¹ Sinds 2024 bestaat deze mogelijkheid niet meer en stelt de gemeenteraad een Rekenkamer in met onafhankelijke leden.

De rekenkamer fungeert als middel om de controlerende rol van de gemeenteraad te versterken en om de gemeenteraad te ondersteunen in de uitvoering van diens controlerende taak.

¹ Van Aelst et al (2024): "Waar voor de decentrale rekenkamer diverse eisen gelden ten aanzien van de onafhankelijke inrichting en taakuitoefening, was dit voor de gemeentelijke rekenkamerfunctie minder het geval. In een rekenkamercommissie mochten bijvoorbeeld raadsleden plaatsnemen en mocht de griffie ondersteuning bieden, dat was voor de rekenkamer niet het geval."

Doelstelling van de rekenkamer: hoogwaardig, relevant onderzoek

De rekenkamer streeft naar hoogwaardig, relevant onderzoek en handelt in algemene zin vanuit twee, centraal gestelde waarden: onafhankelijkheid en betrokkenheid.

Onafhankelijkheid

De rekenkamer is geen betrokken actor in het openbaar bestuur van de gemeente Katwijk. De rekenkamer fungeert als een 'blik van buiten' en komt door het onafhankelijk uitvoeren van onderzoek eigenstandig tot haar oordeel over het door de gemeente Katwijk te voeren of gevoerd beleid.

Betrokkenheid

Onafhankelijkheid betekent niet afstand houden. De rekenkamer ondersteunt de gemeenteraad en stelt zichzelf tot taak onderzoek te doen dat meerwaarde heeft voor de controlerende en kaderstellende rol van de raad. De uitkomsten van onderzoek moeten relevant zijn voor de kaderstellende-, en controlerende rol van de gemeenteraad; een bureaulade hoort niet de eindbestemming te zijn.

De rekenkamer doet onderzoek naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van beleid van de gemeente Katwijk. Het onderscheid tussen ex ante en ex post, respectievelijk vooruit- en terugkijken is hierbij van belang.

Doeltreffendheid: effectiviteit

Het begrip doeltreffendheid geeft de relatie weer tussen wat de gemeente doet en wat daar het effect van is. Bij veel gemeentelijke taken bepaalt de raad wat de gewenste maatschappelijke effecten van het beleid zijn. In onderzoeken door de rekenkamer naar doeltreffendheid van beleid wordt teruggekeken in hoeverre het (gestelde) beleid bijdraagt aan het bereiken van deze maatschappelijke effecten. Ook kan onderzoek naar doeltreffendheid van pas komen om vooruit te kijken, bijvoorbeeld door te onderzoeken welk (voorgenomen) beleid aansluit op het adresseren van een maatschappelijk vraagstuk.

Doelmatigheid: efficiëntie

Het begrip doelmatigheid wordt gebruikt om de relatie aan te geven tussen hetgeen de gemeente daadwerkelijk aan activiteiten of werkzaamheden doet en wat dat aan middelen kost. Doelmatigheid is iets anders dan zuinigheid. Het gaat er in de uitvoering van beleid niet primair om als gemeente altijd zo weinig mogelijk uit te geven. Het gaat er in principe vooral om het goede voor de samenleving te doen en zo mogelijk ook tegen zo laag mogelijke kosten in termen van geld, personeel en materiaal. Onderzoeken van de rekenkamer gericht op doelmatigheidsaspecten zijn onder meer bedoeld om zichtbaar te maken of dat ook werkelijk gebeurt. Ook doelmatigheidsonderzoek kan ex post of ex ante plaatsvinden.

Rechtmatigheid: in overeenstemming met wet- en regelgeving

Tot slot doet de rekenkamer onderzoek naar rechtmatigheid van gemeentelijk handelen in de ontwikkeling of uitvoering van beleid. Rechtmatigheid kan gaan over internationale, nationale en lokale wet- en regelgeving.

Om de gemeenteraad te voorzien van een zo breed mogelijk beeld over het handelen van de gemeente kan het nuttig zijn om de perspectieven doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid te

combineren. Separate informatie over bijvoorbeeld doelmatigheid kan zonder informatie over doeltreffendheid en/of rechtmatigheid onbetekenend zijn.

Het is niet alleen dat de gemeenteraad vanuit de wettelijke taak die zij heeft graag wil weten hoe doelmatig, doeltreffend en rechtmatig de gemeente opereert. Het handelen naar deze maatstaven bepaalt ook in belangrijke mate het vertrouwen dat de inwoner in het lokaal bestuur heeft. De rekenkamer hecht daarom aan communicatie met inwoners zodat de gemeenschap kennis kan nemen van relevante onderzoeken naar het bestuur van de gemeente Katwijk.

Onderzoeksplan

De rekenkamer bepaalt zijn eigen jaarlijkse onderzoeksplan. Het onderzoeksplan bestaat uit verschillende onderwerpen waar de rekenkamer onderzoek naar gaat doen.

De leden van de rekenkamer dragen zelf onderzoeksonderwerpen aan. De gemeenteraad kan een verzoek doen, bijvoorbeeld door het aannemen van een motie waarin de rekenkamer wordt verzocht onderzoek te doen naar een bepaald onderwerp. Ook kan de Auditcommissie als klankbord namens de gemeenteraad suggesties doen aan de rekenkamer. Ook inwoners kunnen suggesties aanreiken. Inwoners kunnen hiertoe gebruik maken van de website van de rekenkamer, via het e-mailadres rekenkamer@katwijk.nl.

Onafhankelijkheid betekent niet afstand houden. De rekenkamer borgt haar betrokkenheid door actief kennis te nemen van relevante landelijke ontwikkelingen specifiek voor gemeenten via bijvoorbeeld de VNG, het VNG-magazine en Binnenlands Bestuur. Ook heeft de rekenkamer oog voor relevante lokale maatschappelijke gebeurtenissen en – ontwikkelingen. De rekenkamer volgt lokale mediaberichten en neemt kennis van de wijze waarop raad en college invulling geven aan de actieve- en passieve informatieplicht.

De secretaris vervult een verbindende rol door de rekenkamer op de hoogte te houden van relevante politieke ontwikkelingen.

Door de veelheid aan informatie, ontwikkelingen en signalen is het denkbaar dat er meer relevante onderzoeksonderwerpen zijn dan de rekenkamer qua capaciteit aan kan. De aangereikte suggesties worden daarom door de rekenkamer getoetst aan acht selectiecriteria om te bepalen of zij voor onderzoek in aanmerking komen. De selectiecriteria worden in het volgende onderdeel uitgelicht.

Aangereikte onderwerpen die voldoen of niet voldoen aan de selectiecriteria worden respectievelijk opgenomen of verwijderd van daartoe ingestelde groslijst. Deze lijst is geen statische opsomming van mogelijk te onderzoeken onderwerpen maar een levend werkdocument dat dient als hulpmiddel bij de totstandkoming van het jaarlijkse onderzoeksprogramma. De secretaris beheert de groslijst en voorziet alle aangereikte onderwerpen van enige context en toelichting zodat helder is wat de status is van elke suggestie. De groslijst speelt een cruciale rol in de opstelling van het jaarlijkse onderzoeksprogramma en vormt een bijlage van het met de Auditcommissie te overleggen concept-onderzoeksplan voor jaar +1.

De rekenkamer kan besluiten deel te nemen aan onderzoeken die door rekenkamers gezamenlijk in gang worden gezet. Meestal gaat het dan om (door de Vereniging van Rekenkamers georganiseerde) DoeMee-onderzoeken die op korte termijn kunnen worden uitgevoerd. Dergelijke onderzoeken maken geen onderdeel uit van het jaarplan.

Uit het eerste lid van het derde artikel van de Verordening rekenkamer Katwijk volgt dat de rekenkamer voor 1 oktober het jaarlijkse onderzoeksplan naar de raad stuurt. Om afdoende afstemming met de Auditcommissie als klankbord namens de raad te kunnen realiseren, stuurt de rekenkamer het onderzoeksplan in concept voor 1 oktober naar de raad zodat afstemming medio oktober met de Auditcommissie kan plaatsvinden. Als deze afstemming is afgerond stuurt de rekenkamer het definitieve onderzoeksprogramma voor 1 november naar de raad en publiceert deze op haar website.

Selectiecriteria

Om een weloverwogen keuze te kunnen maken uit de voorlopig geselecteerde in de groslijst opgenomen onderzoeksonderwerpen is door de rekenkamer een lijst met selectiecriteria opgesteld. Op basis van toepassing van deze criteria komt het concept-onderzoeksplan tot stand.

De criteria maken het soms nodig om bepaalde onderwerpen nader te definiëren. Het zal niet altijd mogelijk zijn voor een onderzoeksonderwerp om op elk criterium maximaal te scoren.

De rekenkamer hanteert de volgende acht selectiecriteria.

1. Er is een (groot) maatschappelijk belang

Het onderzoeksonderwerp kan betrekking hebben op een kwestie die de samenleving als geheel raakt of belangen raakt van delen van de samenleving. Het maatschappelijk belang kan tot uitdrukking komen in de dagelijkse actualiteit. Ook het imago van het gemeentelijk openbaar bestuur ten aanzien van de kwestie is bij dit criterium van belang.

2. Bruikbaarheid aanbevelingen / resultaten

Het uiteindelijke onderzoeksrapport dient de gemeenteraad van pas te komen en opportuun te zijn. Dit betekent dat het onderzoek concrete toegevoegde waarde heeft voor de gemeenteraad en toegesneden is op de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Met bruikbaarheid wordt ook bedoeld dat het informatieve resultaat van het onderzoek toegankelijk en concreet moet zijn.

3. Toekomstgericht

Samen met de praktische aanbevelingen kan de informatie die uit het onderzoek naar voren komt leiden tot leer- en verbeterprocessen in de organisatie. De doelstellingen van deze voorgestelde verbeteringen zijn erop gericht de gemeente Katwijk beter te laten functioneren in overeenstemming met wat de burgers van hun gemeente mogen verwachten. Er kan ook onderzoek plaatsvinden waarbij alleen wordt teruggekeken. Het onderzoeksplan van de rekenkamer beat meestal een combinatie van beide soorten onderzoek.

4. Financieel substantieel belang

Een onderzoek van de rekenkamer kan een onderwerp betreffen waar aanzienlijk publiek geld mee gemoeid is. Dat kan bijvoorbeeld zijn omdat de gemeente veel geld uitgeeft om bepaalde problemen aan te pakken, maar het kan ook te maken hebben met de wens om grote financiële risico's die de gemeente loopt bij bepaalde projecten nader in kaart te brengen en van aanbevelingen voor de toekomst te voorzien.

5. Spreiding over de organisatie

Er wordt gestreefd naar variatie in opeenvolgende onderzoeksonderwerpen. De gemeenteraad moet over uiteenlopende onderwerpen besluiten en de rekenkamer moet daarom even breed georiënteerd zijn voor wat betreft de keuze van te onderzoeken onderwerpen. Secundair is het van belang overvraging van (als respondent) aan onderzoeken deelnemende ambtenaren en andere (bestuurlijke) betrokkenen te voorkomen.

6. Geen zelfstandige beslissingsbevoegdheid

In beginsel wordt alleen gekozen voor onderwerpen waar de gemeente, al dan niet in samenwerking met andere partijen, in autonomie over gaat. Taken die in het kader van medebewind moeten worden uitgevoerd, liggen als onderzoeksonderwerp minder voor de hand.

7. Relatie met andere onderzoeken

Ook het college voert onderzoeken uit naar doelmatigheid en doeltreffendheid. De accountant controleert de jaarrekening, met inbegrip van de rechtmatigheidsverantwoording van het college op het aspect getrouwheid. Ook kan de accountant onderzoek uitvoeren in het kader van zijn natuurlijke adviesfunctie. De gemeenteraad beschikt over wettelijk geregelde onderzoeksmogelijkheden zoals een raadsonderzoek en -enquête. Onderwerpen die recentelijk al door gemeenteraad, college of accountant zijn (of door ambtelijke organisatie worden) onderzocht of waarvan bekend is dat die onderzocht gaan worden, zullen in beginsel niet betrokken worden in een onderzoek door de rekenkamer.

8. Relatie tussen inspanning en resultaat

Het is van belang dat de resultaten van het onderzoek in verhouding staan tot de beschikbare capaciteit van de rekenkamer. Wanneer er geen praktische aanbevelingen gedaan kunnen worden, is het zonde van de inzet van mensen en middelen om een groot en diepgaand onderzoek uit te voeren.

Onderzoeksprotocol

1. Inleiding

Nadat het onderzoeksplan in november jaar -1 is vastgesteld, start de rekenkamer met de uitvoering ervan. Het onderzoeksprotocol beschrijft de richtlijnen die de rekenkamer Katwijk hanteert bij de inrichting en uitvoering van haar onderzoek.

2. Betekenis onderzoeksprotocol

Het doel van dit protocol is om de kwaliteit van de onderzoeken van de rekenkamer borgen en te zorgen voor een goed verloop van het onderzoeksproces. Daarnaast biedt de rekenkamer met dit protocol inzicht in haar werkwijze en verschaft zij helderheid over de wijze waarop zij haar taken uitoefent.

Aan dit onderzoeksprotocol liggen de Gemeentewet, de 'Verordening rekenkamer Katwijk' (verder te noemen: verordening) en het reglement van orde ten grondslag. Voorts is het onderzoeksprotocol van toepassing nadat de rekenkamer een onderzoeksplan heeft vastgesteld aan de hand van de acht selectiecriteria.

3. Onderzoeksopzet en aankondiging

Vooronderzoek

Er kan een oriënterend vooronderzoek gedaan worden voordat een onderwerp voor onderzoek wordt geselecteerd. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een analyse van relevante documenten en literatuur. Zo nodig kan de rekenkamer op ambtelijk niveau een aantal oriënterende gesprekken voeren met sleutelpersonen.

De gemeentesecretaris of andere ambtelijke betrokkenen kunnen bij dit vooronderzoek worden betrokken.

Onderzoeksopzet

Nadat de rekenkamer het onderzoeksonderwerp heeft bepaald, stelt zij een onderzoeksopzet vast.

De onderzoeksopzet omvat in elk geval de volgende onderdelen:

1. Aanleiding en achtergronden onderzoeksvraag
2. Doel van het onderzoek
3. Centrale vraagstelling en deelvragen
4. Eventueel: normenkader
5. Onderzoek aanpak
6. Planning

De definitieve onderzoeksopzet wordt als startbericht ter kennisneming toegezonden (bijvoorbeeld in de vorm van een brief) aan de gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie en eventueel een derde partij (zoals andere rekenkamers uit de gemeenschappelijke regeling of andere onderzochte organisaties). Indien bekend, wordt dan ook al aangegeven wie het onderzoek zal uitvoeren.

De definitieve onderzoeksopzet vormt het uitgangspunt voor het onderzoek. Mocht gaandeweg het onderzoek blijken dat de onderzoeksopzet niet (meer) opportuun is, dan behoudt de rekenkamer zich

het recht voor deze aan te passen. Wanneer er substantiële wijzigingen in de onderzoeksopzet worden aangebracht, zal dit worden meegedeeld aan de gemeenteraad, het college van B&W en de ambtelijke organisatie.

Onderzoek in eigen beheer

Indien de rekenkamer besluit eigenstandig onderzoek uit te voeren wordt voorafgaand aan het onderzoek een raming van de te besteden uren vastgesteld. Na afronding van het onderzoek verantwoordt de rekenkamer de daadwerkelijk bestede uren.

4. Uitgangspunten en werkwijze van onderzoek

De rekenkamer hanteert de volgende uitgangspunten bij haar onderzoek:

- a) Objectiviteit: onpartijdige, niet vooringenomen en gedegen analyse van de bevindingen;
- b) Onderbouwing: conclusies worden toereikend onderbouwd door de geconstateerde bevindingen en zo mogelijk van een normenkader;
- c) Consistentie: eenduidigheid van begrippen en redeneringen;
- d) Controleerbaarheid: de bevindingen zijn navolgbaar te controleren en te staven;
- e) Zorgvuldigheid: onafhankelijk en kwalitatief hoogwaardig onderzoek;
- f) Onafhankelijkheid: geen inmenging door belangen of wensen van derden, waaronder onderzochte personen of organisaties;
- g) Doelmatigheid: heldere afbakening, doelgerichte uitvoering, afgewogen op kosten en baten;
- h) Toegankelijkheid en bruikbaarheid: bondige en toegankelijke informatie in het onderzoeksrapport op een aantrekkelijke wijze gepresenteerd.

Startgesprek

Bij de start van een onderzoek vindt een gesprek plaats met de bij het onderzoeksonderwerp betrokken ambtenaren en de eindverantwoordelijke van de betreffende afdeling. De eindverantwoordelijke kan, in overleg met de rekenkamer andere medewerkers en/of de gemeentesecretaris bij dit gesprek uitnodigen. De rekenkamer vraagt tijdens dit gesprek een vast ambtelijk contactpersoon voor het onderzoek aan te wijzen.

Tijdens het startgesprek licht de rekenkamer en indien van toepassing het externe bureau de onderzoeksopzet en -aanpak toe.

Het startgesprek dient verder om afspraken te maken over de procedure en de planning van het onderzoek, de wijze waarop met gegevens wordt omgegaan, hoe de rekenkamer de door haar benodigde informatie van de betrokken afdeling zo snel mogelijk kan verkrijgen en hoe de belasting van de afdeling door het onderzoek zoveel mogelijk kan worden beperkt.

De rekenkamer wijst één lid aan dat namens de overige leden het primaire aanspreekpunt is tijdens uitvoering van het onderzoek.

Normenkader

De rekenkamer werkt in beginsel bij elk onderzoek met een normenkader. Dit kader bevat de maatstaven waarlangs het onderzochte onderwerp wordt beoordeeld. Een normenkader kan bestaan uit formele regelgeving (zoals wet- en regelgeving van rijk, provincie of de gemeente Katwijk), beleidsdoelen en interne richtlijnen maar ook uit algemeen aanvaarde principes van goed bestuur, best

practices of relevante maatschappelijke verwachtingen. Door het hanteren van een normenkader wordt het mogelijk om bevindingen systematisch te duiden en onderbouwde conclusies te trekken. Het normenkader fungeert daarmee als referentiepunt in het onderzoeksproces en als basis voor de oordeelsvorming.

5. Aanbesteding uitvoering onderzoek

Keuze extern bureau

Indien een extern bureau wordt ingeschakeld om het onderzoek uit te voeren, wordt zo mogelijk meer dan één extern bureau benaderd om aan de hand van de onderzoeksopzet en/of een offerteverzoek een offerte te leveren, conform het gemeentelijke inkoopbeleid. In voorkomende gevallen kan de rekenkamer afwijken van het gemeentelijke inkoopbeleid.

De rekenkamer wijst de externe bureaus bij het offerteverzoek op het onderzoeksprotocol van de rekenkamer.

Uitgebrachte offertes worden beoordeeld door de rekenkamer op basis van de volgende criteria:

- Ervaring/deskundigheid van het externe bureau en de onderzoekers;
- De uitwerking van de probleemstelling en de operationalisering van de onderzoeksvragen;
- De planning en de begroting van het onderzoek;
- De wijze waarop de data worden verzameld en geanalyseerd;
- De wijze waarop tussentijds wordt gerapporteerd;
- De prijs-kwaliteitverhouding.

De externe bureaus zullen bij het offerteverzoek worden gevraagd of zij al werkzaam zijn of waren voor de gemeente Katwijk. Wanneer dit het geval is en de rekenkamer vaststelt dat dit het risico van belangenverstrengeling tot gevolg heeft, betekent dit dat de onderzoeksopdracht niet aan het desbetreffende externe bureau kan worden verstrekt. De opdrachtverlening aan een extern bureau vindt plaats onder de voorwaarden van de rekenkamer. De voorzitter ondertekent de opdrachtverlening.

Het onderzoeksbureau neemt de privacyregels conform de AVG en aanvullende regelingen in acht. Het uitgangspunt is om de overdracht van data zoveel mogelijk te beperken. Indien het onderzoeksbureau in de opdracht van de rekenkamer te maken krijgt met persoonsgegevens wordt een verwerkersovereenkomst opgesteld. Een eventueel datalek wordt door het extern onderzoeksbureau terstond aan de rekenkamer gemeld. De rekenkamer zal in voorkomend geval in overleg treden met de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en zo nodig een melding verzorgen aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Bij de contractvorming met het externe bureau kan in voorkomende gevallen sprake zijn van overeenkomsten of afspraken over geheimhouding.

Het uitgangspunt bij de aanbesteding van de uitvoering van onderzoek is dat de rekenkamer verantwoordelijk is. Dit betekent dat belangrijke beslissingen over de inrichting, voortgang en conclusies van het onderzoek door de rekenkamer worden genomen.

De (inhoudelijke) begeleiding van het onderzoek ligt in handen bij het gemandateerd lid van de rekenkamer. De secretaris is verantwoordelijk voor de praktische voortgang van het onderzoek en vormt daarvoor het aanspreekpunt voor het externe bureau.

6. Voortgang en dossiervorming

Voor de loop van het onderzoek gelden de volgende regels:

- De verslagen van interviews worden ter goedkeuring aan de geïnterviewden voorgelegd;
- Gespreksverslagen worden vertrouwelijk behandeld door het externe bureau en rekenkamer;
- Het letterlijk citeren uit verslagen van interviews is slechts mogelijk met toestemming van de geïnterviewde.

In geval van samenwerking met een extern bureau kunnen aanvullend de volgende regels afgesproken worden:

- Het externe bureau rapporteert aan het gemandateerd lid van de rekenkamer c.q. de secretaris periodiek over de voortgang, zowel inhoudelijk als qua praktische werkzaamheden;
- Het externe bureau houdt een logboek bij waarin relevante ontwikkelingen in het onderzoek worden bijgehouden;
- Het gemandateerd lid en/of de secretaris kunnen aanwezig zijn bij de interviews die door het externe bureau worden afgenomen;
- De onderzoekers kunnen aanwezig zijn bij de presentatie van het onderzoeksrapport c.q. tijdens een commissiebehandeling;
- De rekenkamer beschikt over het gehele onderzoeksdossier dat door het externe bureau wordt opgebouwd.
- Het externe bureau gaat tijdens het onderzoek vertrouwelijk om met resultaten. Dit kan worden geregeld in de eerder genoemde geheimhoudingsverklaring.
- De externe communicatie na afloop van het onderzoek verloopt via de rekenkamer. Verzoeken van derden worden door het externe bureau naar de rekenkamer doorverwezen.

Gedurende het onderzoek vormt de rekenkamer een onderzoeksdossier. Dit bestaat in elk geval uit:

1. Onderzoeksopzet
2. Offerte extern bureau plus opdrachtbevestiging
3. Concept-onderzoeksrapport
4. Schriftelijke stukken inzake ambtelijk wederhoor
5. Inhoudelijke reactie van het college van B&W
6. Aanbiedingsbrief gemeenteraad
7. Definitief onderzoeksrapport

Tijdens het onderzoek wordt in beginsel uitsluitend binnen de rekenkamer gecommuniceerd en gerapporteerd. Wanneer het onderzoek een heel lange doorlooptijd heeft, kan het verstandig zijn om al tijdens het onderzoek over de voortgang te rapporteren aan de gemeenteraad. Door de rekenkamer wordt bij het opstellen van het plan van aanpak zo goed mogelijk vastgelegd op welke momenten wordt gerapporteerd en wat de betreffende rapportage zal inhouden. Op die manier zullen de verwachtingen niet uiteen gaan lopen.

7. Onderzoeksrapport

Het uitgangspunt in het onderzoeksrapport is transparantie. Het moet volstrekt helder zijn hoe de rekenkamer tot haar eindoordeel komt. In de rapportage wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen normen (criteria), bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Wanneer in de tekst wordt gerefereerd aan een bepaald document of een gesprek dan zal de bron worden vermeld.

Bij het opstellen van het onderzoeksrapport wordt de volgende indeling als uitgangspunt genomen:

- Eventueel: samenvatting;

- Inleiding: achtergrond, doelstelling en vraagstelling;
- Onderzoeksaanpak en normenkader;
- Bevindingen met analyse;
- Conclusies en aanbevelingen;
- Bijlagen: bronnen.

De rekenkamer hecht eraan dat het onderzoeksrapport bruikbaar en werkbaar is in de gemeentelijke bestuurs- en uitvoeringspraktijk. In zijn algemeenheid geldt dat wordt gestreefd naar een korte, bondige rapportage.

De rekenkamer is eindverantwoordelijk voor de inhoud van het onderzoeksrapport. Dit betekent dat deze herkenbaar moet zijn als onderzoeksrapport van de rekenkamer. Wanneer het onderzoek mede is uitgevoerd door een extern bureau, dan wordt dit door het externe bureau vermeld.

8. Wederhoor

Ambtelijk wederhoor

De rekenkamer stelt in ieder geval het gemeentebestuur en andere onderzochte instellingen in de gelegenheid om voor de vaststelling en openbaarmaking van de nota van bevindingen zonder conclusies en aanbevelingen eventuele fouten te corrigeren. De gebruikelijke termijn voor ambtelijk wederhoor is twee weken.

Bestuurlijk wederhoor

Vervolgens stelt de rekenkamer de conclusies en de aanbevelingen vast..

Via de bestuurlijke reactie wordt het college in de gelegenheid gesteld een inhoudelijke reactie te geven op de conclusies en aanbevelingen van het onderzoeksrapport. Het is mogelijk om het proces van ambtelijk en bestuurlijk wederhoor samen te voegen.

De bestuurlijke reactie van het college wordt opgenomen in het onderzoeksrapport of apart ter beschikking gesteld. Desgewenst wordt een nawoord van de rekenkamer toegevoegd.

9. Publicatie en publiciteit

De rekenkamer stuurt het definitieve rapport naar de gemeenteraad en gepubliceerd op de website van de rekenkamer. Met het aanbieden van het definitieve onderzoeksrapport aan de gemeenteraad kan de rekenkamer (afhankelijk van aard en onderwerp) ook een persbericht versturen. Het definitieve onderzoeksrapport en het persbericht worden op de website van de gemeente en/of van de rekenkamer geplaatst. De voorzitter van de rekenkamer is primair de woordvoerder die de media te woord staat.

Op het moment dat het rapport aan de raad wordt aangeboden is het openbaar.

10. Behandeling in de gemeenteraad

Het definitieve rapport gaat in beginsel gepaard met een raadsvoorstel met concept-raadsbesluit zodat de raad aanbevelingen gericht aan het college of aan de raad kan vaststellen.

De raad besluit over de behandeling van het raadsvoorstel. Het rapport, de reactie van het college en een aanbiedingsbrief vormen bijlagen van het raadsvoorstel.

11. Evaluatie

Interne effectiviteit

Na afloop van elk onderzoek kan er een evaluatie plaatsvinden. De rekenkamer blikt dan terug en gaat na wat beter kan. Desgewenst betreft de rekenkamer anderen bij deze evaluatie.

Externe effectiviteit

De rekenkamer kan na verloop van tijd onderzoeken in hoeverre de overgenomen aanbevelingen zijn uitgevoerd. De opvolging van aanbevelingen wordt jaarlijks met de auditcommissie besproken.

Vastgesteld in de vergadering van
de rekenkamer van 17 december 2025